

نباید از بعد حماسی، معرفتی و عرفانی کربلا غفلت کرد

محمدرضا سنگری رئیس بنیاد دعبل با اشاره به آسیب‌های موجود در نحوه تبیین واقعه عاشورا گفت: حماسه کربلا ابعاد مختلفی همچون حماسه، معرفت و عرفان دارد که کمتر در هیئات مذهبی به آن پرداخته می‌شود و نباید از آن غفلت کرد.

محمدرضا سنگری رئیس بنیاد دعبل با اشاره به آسیب‌های موجود در نحوه تبیین واقعه عاشورا گفت: حماسه کربلا ابعاد مختلفی همچون حماسه، معرفت و عرفان دارد که کمتر در هیئات مذهبی به آن پرداخته می‌شود و نباید از آن غفلت کرد. به گزارش خبرگزاری مهر، اولین سمینار آسیب‌شناسی هیئت‌های عزاداری عصمت و طهارت به همت حوزه علمیه دارالسلام برگزار شد. دکتر محمدرضا سنگری، محقق و استاد دانشگاه و رئیس بنیاد دعبل در این سمینار با اشاره به برخی از آسیب‌های موجود در حوزه محتوایی و تبیین واقعه عاشورا گفت: واقعه کربلا دارای ابعاد محتوایی بسیاری همچون حماسه، عرفان و معرفت است که نباید از آنها غفلت کرد.

وی افزود: معرفت در جزء جزء حرکات و اتفاقات‌اش کربلا موج می‌زند و هیچ چیزی جز این بعد نمی‌توان در آن مثال زد، حتی شهیدشدن بچه شیرخوار نیز اوج معرفت الهی است. امام حسین(ع) در واقعه کربلا هم می‌خواند و هم می‌راند. ایشان لحظه حرکت‌شان از مدینه به سمت کربلا پوشیدن لباس پیامبر، سوارشدن بر مرکب خاص همه همراه با معرفت به پروردگار عالم است. ایشان در روزهای ابتدایی ورودشان به کربلا بر شتری سوار شدند و به همگان اعلام کردند که قصد جنگ ندارند اما در مقابل دشمن در روز هشتم بالغ بر 20 هزار نفر در حال غسل کردن در آب فرات بودند تا امام حسین(ع) را به شهادت برسانند، دشمنان افرادی نبودند که نسبت به ایشان جهل داشته باشند و امام حسین را بارها در کوفه و در آغوش پیامبر(ص) دیده بودند، حتی شمر نیز از راویان حدیث بود.

وی در ادامه سخنانش تصریح کرد: سپاه دشمن به خوبی امام حسین(ع) را می‌شناخت، برخی از آنها پیامبر(ص) را دیده بودند و زمانی که عمامه و لباس پیغمبر اسلام را بر تن امام حسین(ع) دیدند آنرا پیش از این بر تن پیامبر(ص) دیده بودند. تمام حرکت‌ها در واقعه کربلا معنادار بوده و هیچ چیزی اضافه نیست که این نشان از بعد معرفتی این واقعه عظیم در تاریخ اسلام دارد که باید استخراج و در هیئات مذهبی مطرح شود. بعد معرفتی کربلا دارای شاخصه‌های درسی و عبرتی است و عبرت یعنی کلیدهایی که انسان در جهت‌گیری کلی آینده از آن بهره‌مند می‌شود، بوده که در واقعه عاشورا بخوبی مشخص است. همچنین بعد معرفتی حماسه عاشورا ضلع گمشده این واقعه عظیم است و ابعاد حماسه و عرفان نیز از موضوعاتی هستند که در هیئات مذهبی و روضه‌خوانی‌ها کمتر به آن پرداخته شده است.

رئیس بنیاد دعبل با اشاره به دو نکته اساسی در تبیین آسیب‌شناسی روضه خوانی و هیئات مذهبی دستگاه امام حسین(ع) عنوان کرد: گاهی خود آسیب‌شناسی یک موضوع تبدیل به مدل می‌شود و چشم‌ها به حفره‌ها و ضعف‌های یک موضوع باز شده و موجب غفلت از ارزش‌ها و گرمابخشی‌های یک هدف می‌شود. ما نباید در آسیب‌شناسی هیئت‌های مذهبی و بیان ضعف‌ها از ارزش‌های والای این محافل غفلت کنیم زیرا هرچه داریم از هیئت‌های عزاداری اهل بیت (ع) است و صحبت داریم از نارسایی و کاستی‌ها نباید موجب غفلت از تأثیرگذاری مجالس ابا عبدالله الحسین (ع) شود، مجالسی که سید مجالس‌های زمین است و همچون باغ‌های بهشتی عزاداران حسینی از آن بهره‌مند می‌شوند. امام صادق(ع) می‌فرماید اگر گذرتان به باغ‌های بهشتی افتاد سعی کنید در آن به تفرج و شادی بگذرانید از امام صادق(ع) سؤال شد این باغ‌های بهشتی کجا هستند، ایشان فرمودند مجالس ذکر و یاد اهل بیت (ع) همان باغ‌های بهشتی بر روی زمین هستند.

سنگری افزود: پرداختن به آسیب‌های هیئت‌های مذهبی و روضه‌خوانی نباید موجب نفی ارزش‌های این محافل شود. همچنین هیچ هدف و موضوعی وجود ندارد که در مسیر حرکت‌اش از آفت‌ها مصون بماند. کسی که هیچ اشتباهی نمی‌کند هیچ غلطی ندارد و هر کجا که آب حرکت باشتاب داشته باشد دیگر حباب‌ها بر روی سطح آن ظاهر نمی‌شوند. و مرگ این آب زودتر اتفاق می‌افتد، ما انسان‌ها دائماً در تهدید خطرهای شیطانی از درون و بیرون هستیم لذا ممکن است در پیچ و خم‌های زندگی به این تهدیدها مبتلا شویم.

وی با اشاره به مهم‌ترین آسیب‌های موجود در تبیین و محتوای ارایه‌شده در هیئت‌های مذهبی و روضه‌خوانی دستگاه امام حسین (ع) تصریح کرد: هیئت تشکیلی مذهبی برای بیان شعائر اسلامی و بخصوص واقعه کربلا و عاشورا است که در فراخور زمان به موضوعات عزا و فرح اهل بیت (ع) می‌پردازد. در تاریخ علوم اسلامی برخی افراد به دنبال موضوعات خاص رفته و آثار مکتوب فراوانی را خلق کردند همچون که برخی از علما به طور خاص به موضوعات تفسیری قرآن کریم پرداختند. برخی از

علمای اسلام به مسایل کلامی متمرکز شده و در این خصوص شخصیت‌های بزرگی در جهان اسلام متولد شدند. در حوزه فقه اسلامی نیز افراد بسیاری فرود کردند اما در موضوع تحلیل مسئله واقعه کربلا علمای بزرگ کمتر وارد شدند و عظیم‌ترین سرمایه دینی ما که در حال حاضر بحران جهان به دست این حادثه نجات می‌یابد و امام حسین (ع) کشتی نجات از طوفان‌های سهمگین است کمتر به افراد عالم و آگاه سپرده شده است.

وی افزود: عمدتاً در قرون گذشته تبیین و تحلیل واقعه کربلا به دست افراد کم‌سواد و بی‌سواد سپرده شده حتی در تعزیه‌خوانی اشعاری که دیده می‌شود فاقد حداقل‌های علوم شعری همچون قافیه و وزن است و مطرح‌کردن واقعه عاشورا از زبان آدم‌های سطحی و کم‌سواد و چاپ کتاب‌های متعدد از سوی آنها و استناد به این کتاب‌ها انحرافاتی را در موضوع محتوای تشریح واقعه کربلا ایجاد کرد.

سنگری با اشاره به دیگر آسیب‌های محتوایی واقعه عاشورا گفت: برخی افراد تصور کردند حماسه کربلا شکستی بزرگ برای خاندان اهل بیت (ع) بود و برای جبران این شکست دست به بزرگ‌نمایی و اغراق زدند، همان‌طور که اسطوره‌سازی در فرهنگ ایرانیان وجود دارد و پرداختن به ویژگی‌های یک اسطوره حماسه کربلا نیز بزرگ‌نمایی کردند، مثلاً برخی از کتب نقل می‌کنند امام حسین (ع) در کربلا یک میلیون و 250 هزار نفر را به هلاکت رسیدند و حضرت ابوالفضل (ع) نیز 250 هزار نفر را کشت که به حساب‌های عادی این اتفاق محال است.

اولین سمینار آسیب‌شناسی هیئت‌های عزاداری عصمت و طهارت به همت حوزه علمیه دارالسلام واقع در بزرگراه باقری، رسالت شرق برگزار شد که طلاب مقالات خود را با موضوعات متعدد در خصوص آسیب‌شناسی واقعه کربلا قرائت کردند و داوران و صاحب‌نظران علم و قلم مقالات آنها را مورد بررسی قرار داده و به برگزیدگان این مقالات جوایزی اهدا شد.